

Lyse logo

Lyse Energi AS

Høringsinnspill til endret metode om vilkår for leverandør av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige (Ref: 2026/101).

Eies av	Lyse Energi A/S	Dokumentreferanse	
Utarbeidet av	Solveig Hjelle Gjerde / Andreas Tore Larsen	Dato	24. februar 2026
Selskap	Lyse Energi AS	Status	

Innhold

1	Bakgrunn	3
2	1 MW-reformen	3
3	Juridisk rammeverk	4
4	Tekniske og kommersielt.....	5
5	Budgivning	6
6	Fleksibilitetsregister	7
7	Oppsummering og anbefalinger	7

1 Bakgrunn

Lyse Energi AS sender med dette sitt høringsinnspill til Statnetts forslag om endrede vilkår for BSP og BRP (Ref: 2026/101). Som en aktør som opererer i rollene som både Balansetjenesteleverandør (BSP) og Balanseansvarlig (BRP), har vi direkte erfaring med de tekniske og kommersielle rammekravene som stilles for deltakelse i balansemarkedene.

Vårt utgangspunkt er basert på operativ deltakelse i Euroflex-prosjektet helt fra oppstarten. Vi forvalter i dag en portefølje på 5 MW som benyttes aktivt til flaskehalsstyring i regionalnettet. Denne erfaringen har gitt oss konkret innsikt i hvordan ulike tekniske ressurser responderer på styringssignaler, og betydningen av forutsigbarhet i leveransen for å løse reelle utfordringer i nettet.

Etter at minste budstørrelse ble redusert til 1 MW i november 2025, har vi igangsatt en prosess for å prekvalifisere våre eksisterende og nye ressurser mot Statnetts balansemarkeder, med mFRR som førsteprioritet. Denne fasen krever ikke bare tunge investeringer i styringsteknologi og kontrollsystemer, men medfører også betydelige administrative kostnader og en helt ny hverdag innen kundeforvaltning. Å håndtere et stort antall mindre ressurser krever en langt mer omfattende oppfølging av kontrakter, verifisering av tilgjengelighet og løpende kundedialog.

Vår erfaring tilsier at store og forutsigbare laster utgjør det mest stabile fundamentet for systembalansen. Vi frykter at forslaget om aggregering av småressurser vil introdusere for mye teknisk krøll og administrative kostnader, uten at man får den nødvendige stabiliteten i retur.

2 1 MW-reformen

Som en aktiv BSP og BRP ser vi at markedet nå er inne i en modningsfase etter at budstørrelsen ble redusert til 1 MW i november 2025. Vi mener det er viktig å høste de fulle resultatene av denne endringen før man øker kompleksiteten ytterligere.

Vi opplever i dag stor pågang fra kunder som vurderer tekniske løsninger for å tilby fleksibilitet. For mange av disse aktørene kan investeringer i utstyr som batterier og el-kjeler bli lønnsomme når de legger til potensielle inntekter fra balansemarkedene.

Samtidig ser vi en betydelig latenstid i markedet. Det handler ikke bare om teknisk rigging, men om en nødvendig modningsprosess hos asset-eierne. Det tar tid å

opplyse om komplekse markedsmekanismer, og endringene må "synke inn" før kundene ser den fulle verdien og tør å ta investeringsbeslutninger. Forutsigbarhet i rammevilkårene er derfor avgjørende; stadige endringer i markedsmodellen før forrige reform har rukket å sette seg, skaper usikkerhet rundt den kommersielle bærekraften og bremser denne modningen.

Prekvalifisering er i dag en arbeidskrevende prosess for både BSP og Statnett. Vi ser at de tekniske kontrollene og dokumentasjonskravene er tidkrevende å gjennomføre for alle parter. Prosessene tar lang tid og oppleves uoversiktelige uten noen konkret tidslinje. Ved å åpne for et stort antall mindre målepunkter nå, risikerer vi å skape en flaskehals i registrerings- og godkjenningssleddet som vil ramme alle aktører. Vi mener det er mest effektivt å sikre at rollene og dataflyten for 1 MW-ressurser fungerer sømløst før man introduserer de utfordringene som følger med aggregering av småressurser i et helt nytt register.

3 Juridisk rammeverk

Balansemarkedet er avhengig av tydelige spilleregler for å sikre reell verdi. Vi mener dagens forslag innebærer en uforholdsmessig stor juridisk og økonomisk risiko for BSP, særlig ved aggregering av mindre ressurser.

Investeringsrisiko Prekvalifisering av ressurser er i dag en ressurskrevende prosess som innebærer store tekniske investeringer, høye administrative kostnader og tett oppfølging av kunde. Det er uklart hvem som skal bære disse kostnadene. Hvis en sluttkunde står fritt til å bytte BSP umiddelbart etter at en annen aktør har tatt kostnaden ved å gjøre ressursen markedsklar, forsvinner det kommersielle grunnlaget for å tilrettelegge for fleksibilitet. Denne risikoen øker eksponentielt ved aggregering av små, komplekse kundegrupper, hvor marginene er mindre og administrasjonen større.

Ansvarsfordeling Når flere aktører involveres i styringen av samme ressurs, blir ansvarsforholdet ved manglende leveranse eller tekniske feil uoversiktlig. BSP sitter i dag med det juridiske hovedansvaret overfor Statnett, mens styringen ofte ligger hos en tredjepart. Uten et felles, nasjonalt avtaleverk som regulerer disse forholdene, skapes det en juridisk kompleksitet som i seg selv er en barriere for tilgang til flere ressurser i markedet.

Standardisering Før man åpner for ytterligere aggregering av lavere laster, bør det juridiske landskapet avklares. Vi etterlyser standardiserte betingelser som sikrer:

- En rimelig beskyttelse av de investeringene BSP gjør for å tilgjengeliggjøre kundens ressurser.
- Tydelige ansvarslinjer mellom TSO, BSP, BRP og eventuelle underleverandører/aggregatorer.

4 Tekniske og kommersielt

Vi støtter ambisjonen om å øke markedsvolumet, men våre erfaringer viser at den reelle systemverdien i stor grad ligger i større og forutsigbare laster. For å sikre at aggregering faktisk bidrar til balansering, mener vi det er behov for en tydeligere avgrensning og en bedre kartlegging av potensialet i mindre ressurser.

Begrensning: Å styre et stort antall små enheter medfører en statistisk usikkerhet som kan utfordre driftssikkerheten. Vi foreslår at Statnett vurderer modeller som begrenser kompleksiteten i en fleksibilitetsgruppe, for eksempel ved å sette et tak på antall målepunkter (f.eks. maksimalt 5-15 enheter) eller ved å sette en nedre grense per ressurs (f.eks. 100-200 kW). I forlengelsen av dette mener vi det bør legges til rette for aggregering av flere målepunkter på samme lokasjon. Der kunden har flere uttak som hver for seg ikke tilfredsstillers Statnetts krav til minste volum, men som samlet utgjør en betydelig og stabil ressurs, bør disse kunne samles i en fleksibilitetsgruppe. Når slike ressurser opererer under samme BSP og BRP, reduseres den administrative og markedsmessige kompleksiteten betydelig sammenlignet med aggregering av smålast fra privatmarkedet. Dette vil sikre at gruppene består av ressurser med en viss teknisk robusthet, noe som gjør det enklere både å kontrollere leveransen og håndtere den tekniske kommunikasjonen.

Vi savner en systemteknisk risikoanalyse av hvordan økt aggregering påvirker kvaliteten på balanseringstjenestene. Statnetts forslag introduserer nye aktiveringstyper og kompleksitet, uten at det er redegjort for konsekvensene for frekvenskvalitet, leveringspålitelighet og systemdrift.

Kartlegging: Det er behov for en grundig kartlegging av hvor mye volum små ressurser faktisk kan bidra med gjennom døgnet. Et tydelig eksempel er privat elbillading:

- **Bruksmønster:** Det primære behovet for kunden er transport. Lading skjer i stor grad om natten når behovet for balansering ofte er annerledes enn i de mest pressede timene.
- **Verdifordeling:** Ved en aktivering er det sluttkunden (asseteier) som bærer den direkte belastningen, enten i form av endret produksjonsmønster eller inngripen i behov som transport. Vi mener det er avgjørende at en rettmessig andel av inntektene fra både kapasitetsmarkedet (CM) og energimarkedet (EAM) tilfaller asseteier. Det er denne aktøren som lider det største operasjonelle og potensielt kommersielle tapet. Dersom verdikjeden blir for kompleks, risikerer man at den økonomiske gevinsten forsvinner i administrative ledd før den når kunden, noe som vil fjerne incentivet for å være med i markedene.

Vi mener fokus bør ligge på å tilrettelegge for ressurser som har en naturlig synergi mellom daglig drift og fleksibilitet. Dette inkluderer større næringsklynger, industrielle prosesser eller batterisystemer ved ladestasjoner. Sistnevnte kan fungere som et mer robust alternativ; ved å stille krav om batterikapasitet ved større ladeinfrastruktur, får Statnett tilgang til forutsigbare ressurser som møter dagens 1 MW-krav uten den kompleksiteten som følger med aggregering av uforutsigbar smålast.

5 Budgivning

Innføringen av fleksibilitetsgrupper medfører en ny kompleksitet i budgivningen som Statnett bør belyse nærmere. Vi ser spesielt utfordringer knyttet til prisdannelse og håndtering av lokale flaskehals innad i en aggregert gruppe.

Marginalkostnad En fleksibilitetsgruppe vil bestå av ulike ressurser med varierende alternativkostnad for aktivering. Vi antar at verdien av en aktivering ikke nødvendigvis samsvarer på tvers av ressursene i gruppen.

- Dersom et marginalprisprinsipp legges til grunn for å sette gruppens samlede aktiveringsbud, risikerer man at prisen på hele budet blir unormalt høy for å dekke den dyreste ressursen i gruppen.
- Dette reiser spørsmål om hvilke prisprinsipper Statnett ser for seg skal ligge til grunn for at budet skal være både konkurransedyktig i markedet og kommersielt forsvarlig for alle asset-eierne i gruppen.

Markedssammenslåing? Selv om mFRR og lokale flaskehalsmarkeder (som Euroflex) i dag opererer som adskilte systemer, er det en uttrykt ambisjon om fremtidig samordning. Vi mener de operasjonelle utfordringene ved en slik sammenslåing må belyses allerede nå, da de foreslåtte fleksibilitetsgruppene kan skape praktiske hindringer:

- **Geografisk:** En utfordring kan oppstå når ressurser i samme fleksibilitetsgruppe er plassert på ulike sider av en lokal flaskehals. Dersom det oppstår et behov for å løse en flaskehals i et spesifikt område, er det uavklart om hele gruppen må aktiveres, eller om man kan skille ut kun de relevante ressursene.
- **Fordeling:** Hvis bare deler av en gruppe aktiveres for å løse et lokalt behov, kreves det kompliserte systemer for å fordele kompensasjonen rettfærdig. Uten en tydelig struktur for hvordan aggregerte bud skal splittes, vil det være en betydelig operasjonell risiko for både feilaktig aktivering og feil avregning. Det vil også trolig være vanskelig for en BSP å prise risiko korrekt eller sikre en forutsigbar avregning til sluttkundene.

Vi ser en risiko for tekniske feil og feilbruk av ressurser hvis vi åpner for full aggregering før vi har en klar plan for hvordan disse ressursene skal fungere i markedet sammen.

6 Fleksibilitetsregister

Etableringen av et nasjonalt fleksibilitetsregister medfører store investeringer. Vi mener Statnett risikerer å bygge en kostbar digital infrastruktur basert på teoretiske volumer som ikke nødvendigvis lar seg aktivere når systemet trenger det.

Kartlegging av faktisk tilgjengelighet – "Blodgiver-problematikken" Før man ruller ut komplekse prosesser for massemarkedet, må det foreligge en grundig kartlegging av ressursenes faktiske tilgjengelighet over døgnet. Utfordringen med små, distribuerte ressurser kan sammenlignes med et register over blodgivere: Selv om tusenvis er registrert, betyr ikke det at kapasiteten er tilgjengelig i øyeblikket behovet oppstår. En elbillader kan være utilgjengelig på grunn av endret reisebehov, tekniske feil hos kunden eller andre uforutsigbare faktorer.

- **Fraværslisiko:** I et balansemarked er vi avhengige av operative ressurser, ikke bare en teoretisk liste over målepunkter. Småressurser har en innebygd "fraværslisiko" som er betydelig høyere enn for profesjonelle anlegg.
- **Verifiseringskostnader:** Kostnaden ved å drifte, overvåke og verifisere at tusenvis av små enheter faktisk er tilkoblet og operative til enhver tid, vil være massiv. Vi stiller spørsmål ved om denne administrative og tekniske kostnaden vil overstige den faktiske systemverdien disse ressursene tilfører.

Vi anbefaler at implementeringen av fleksibilitetsgrupper starter i segmenter med dokumentert lav fraværslisiko, før modellen åpnes for massemarkedet. Dette er i tråd med en gradvis og risikostyrt innføring, som Statnetts metodeverk ellers legger opp til.

7 Oppsummering og anbefalinger

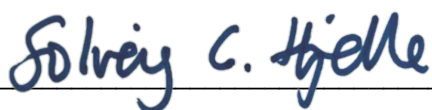
Lyse Energi AS ønsker å være en konstruktiv bidragsyter til et sikkert og effektivt kraftsystem. Basert på våre operative erfaringer med eksisterende fleksibilitetsressurser og de pågående prosessene med 1 MW-prekvalifisering, oppsummerer vi våre anbefalinger til Statnett i følgende fire punkter:

- **Forutsigbarhet:** Vi ser en betydelig latenstid i markedet. Det tar tid å opplyse asset-eiere om hvordan deres investeringer i batterier og el-kjeler kan bli

lønnsomme gjennom balansemarkedene. Statnett må gi markedet ro og forutsigbarhet slik at disse modningsprosessene får gå sin gang før man introduserer ny kompleksitet gjennom aggregering av småressurser.

- **Stabilitet:** For å bevare kontrollen i nettet bør fleksibilitetsgrupper begrenses i antall enheter (f.eks. 5 -15 målepunkter) og ha en nedre grense for ressursstørrelse (f.eks. 100-200 kW). Dette sikrer at vi balanserer kraftsystemet med operative ressurser fremfor en database over usikker kapasitet med høy "fraværstrisiko".
- **Ansvarsfordeling:** Det må etableres et felles avtaleverk som beskytter BSP-ens betydelige investeringer i prekvalifisering, administrasjon og kundeforvaltning. Det må være tydelige rammer for ansvarsfordeling og økonomisk kompensasjon, spesielt ved lokale flaskehals og delvis aktivering av grupper.
- **Strategi:** Statnett bør særlig vurdere tiltak som fremmer tilgang til fleksibilitetsressurser med høy driftssikkerhet og dokumentert tilgjengelighet. Dette kan omfatte bedre rammevilkår for profesjonelle løsninger som batterisystemer og større næringsinstallasjoner, som i praksis kan levere forutsigbar fleksibilitet uten høye administrative kostnader.

Vi anbefaler at man først evaluerer de fulle resultatene av de nylig iverksatte endringene og gjennomfører en kartlegging av det faktiske potensialet i småressurser, før man konkluderer med endelige løsninger og tilhørende registerløsninger. Det er avgjørende å sikre fremdriften i de allerede pågående prekvalifiseringsprosessene, slik at man fjerner dagens administrative flaskehals og får operative ressurser raskere inn i markedet. Vi deler målet om økt deltakelse og økt fleksibilitet i markedene, men mener at foreslått modell for aggregering ikke er moden nok til å gi Statnett reell systemverdi i denne fasen.

Solveig Hjelle Gjerde
Administrerende direktør
Lyse Energi A/S

Andreas Tore Larsen
Leder nye tjenester
Lyse Energi A/S